

Rakenteellisen dialogin esimerkkikirjoitus fasilitaattorille

0:00 Tilaisuuden tarkoitus

Tervetuloa. Tämän keskustelun tarkoitus on oppia toisiltamme ja kuulla kunkin näkökulmia. Tarkoitus ei ole suostutella, väitellä tai vakuuttaa toisia omasta näkemyksestä – vaan antaa tilaa eri näkökulmille ja rakentaa ymmärrystä toisten kommenttien päälle.

Keskustelumme koostuu kolmesta vaiheesta. Aluksi tutustumme toisiimme ja määrittelemme mistä keskustemme. Tämän jälkeen syvennymme keskustelemaan. Lopuksi käytämme aikaa keskustelun olennaisen sisällön kiteyttämiseen sellaiseen muotoon, että se voidaan välittää eteenpäin muille ihmisille.

Tavoite tästä dialogista

Toivon että saatte tilaisuuden uuden näkemyksen rakentamiseen ja oppimiseen ja pääsette puhumaan syvällisesti omista kokemuksistanne ja arvoistanne ja kuuntelette toisten kokemuksia hyväksyen, varsinkin jos ne eroavat omistanne.

Toivottavasti saatte tästä uutta ymmärrystä siitä mikä on muille tärkeää ja syvempää ymmärrystä siitä mikä on sinulle itsellesi tärkeää

Fasilitaattorina tulen ohjaamaan keskustelua ja tulen pitämään huolen

- Että jokainen pääsee puhumaan
- Että noudatamme keskustelun pelisääntöjä

Jotka ovat:

- Kerrataan jo aiemmin esitetyt rakentavan keskustelun pelisäännöt, joihin on lisätty seuraavat:
- Puhutaan yksi kerrallaan
- Kunnioitetaan aikarajoituksia
- Jos ei ole valmis puhumaan voi siirtää vuoron seuraavalle

Sitoumus sääntöihin

Tuntuvatko nämä hyviltä ja olisiko jollakin näihin jotain lisättävää? Sopivatko nämä säännöt kaikille?

- Hyvä, toimitaan näiden mukaan.
-

0:05 Esittäytyminen

Käytetään seuraavaksi jonkin aikaa tutustumiseen ja tehdään se seuraavan kysymyksen kautta:

Kerro nimesi ja yksi asia johon olet sitoutunut ja haluat edistää yhteisössasi? (yhteisö = perhe, naapurusto, työyhteisö, suku, kaveripiiri).

Mieti hetki itsekseksi, voit kirjoittaa vastauksen ylös jos haluat. Siis:

Kerro nimesi ja yksi asia johon olet sitoutunut ja haluat edistää yhteisössasi? (yhteisö = perhe, naapurusto, työyhteisö, suku, kaveripiiri).

0:15 Kysymys 1: Aloituskysymys

Seuraava kysymys on suunniteltu käynnistämään uutta keskustelua aiheesta X. Jos ette ymmärrä kysymyksiä kertokaa, niin yritän tehdä niistä selvempiä. Teillä on kysymyksen jälkeen kaksi minuuttia aikaa miettiä mitä haluat sanoa. Sitten kuullaan kutakin vuorotellen. Jokaisella on aikaa kaksi minuuttia. Ennen kuin jatkatte edellisen jälkeen, pitäkää pieni mietintätauco, niin että pystytte sisäistämään sen mitä on juuri sanottu.

Kerro joku henkilökohtainen kokemus, joka on vaikuttanut siihen, mitä ajattelet tänä päivänä aiheesta X?

Seuraavan kahden minuutin aikana tehkää muistiinpanoja siitä mitä aiotte sanoa, niin että voitte sen jälkeen keskittyä kuuntelemaan mitä muilla on sanottavaa.

2 MIN

Kun kuuntelette toisianne, kuunnelkaa ymmärtääksenne, älkää tuomitaksenne tai etsiäksenne vikoja tai virheitä. Saatatte kuulla asioita joista haluatte kysyä – kirjoittakaa kysymykset ylös niin teillä on mahdollisuus kysyä ne toisiltanne myöhemmin. Älkää keskeyttäkö tässä vaiheessa, ellei ole aivan mahdotonta kuunnella toista.

Minä huolehdin ajasta. Kun olette valmiita puhumaan niin aloitan kaksi minuuttia. Kun kaksi minuuttia on mennyt kerron sen ja voitte viimeistellä lauseen, muttette jatkaa kertomusta.

Oletko valmis aloittamaan (viereiseltä)? *Poimi fläpille keskeisiä asioita kokemuksista.*

*

Ennen kuin mennään seuraavaan kysymykseen, miettikää mitä olette juuri kuulleet. Onko jotain, mitä haluaisitte kysyä myöhemmin? Askarruttaako tai oletteko utelias jostakin? Onko jotain josta haluaisitte kuulla enemmän? Kirjoittakaa nämä kysymykset ylös niin voitte kysyä ne kun pääsemme kyselyvaiheeseen.

Käy läpi ja ryhmittele edistys fläpiltä, mitä se tälle ryhmälle ainakin näyttää merkitsevän.

0:30 Kysymys 2

Nyt voidaan siirtyä toiseen kysymykseen – Tämän kysymyksen tarkoitus on tarjota mahdollisuus pohtia arvoja. Kullakin on kaksi minuuttia aikaa puhua.

Mikä sinulle on koskettavinta tai merkitsee eniten aiheessa X?

Seuraavan kahden minuutin aikana tehkää muistiinpanoja siitä mitä aiotte sanoa, niin että voitte sen jälkeen keskittyä kuuntelemaan mitä muilla on sanottavaa.

2MIN

*

Ennen kuin mennään eteenpäin, palatkaa siihen mitä olette kuulleet. Kirjoittakaa ylös mahdollisesti syntyneet kysymykset niin että teillä on ne mielessä kun on kysymysten aika.

0:45 Kysymys 3

Siirytään kolmanteen kysymykseen. Kysymyksen tarkoitus on antaa mahdollisuus pohtia omaa monisyistä ajattelua aiheesta. Jälleen on kaksi minuuttia aikaa kullakin puhua:

Kun mietit aiheita X niin mistä huomaat olevasi hämmentynyt? Tai haluavasi olla ajattelematta tai unohtaa?

Onko kysymys tarpeeksi selkeä? Voitte kaksi minuuttia jälleen miettiä ja kirjata sen ylös.

1:00 Kysymykset aidosta kiinnostuksesta (joita kullekin on herännyt)

Siirytään kyselyvaiheeseen. Nyt on tarkoitus ymmärtää lisää siitä mitä muut ovat sanoneet ja yhdistää se mitä on mielessänne ja mitä olette kuulleet. On tärkeää muistaa että emme ole täällä väittelemässä tai muuttamassa kenenkään näkökulmia, vaan tutustumassa uteliaana, ymmärtääksemme paremmin toisiamme.

Siispä: Oletko utelias jostain mitä joku sanoi tai haluaisitko ymmärtää jotakuta paremmin? Oletatko jotain jonka paikkaansa pitävyyden haluaisit tarkistaa? Voit kysyä kysymyksen koko ryhmältä tai joltakulta yksittäiseltä henkilöltä. Muut saavat mielellään jatkaa keskustelua kysymyksen pohjalta.

Teillä on 20 minuuttia aikaa ja kerron kun aikaa on jäljellä noin 2 minuuttia. Miettikää nyt hetki kysymyksiä joita teillä on muille. Kun jollakin on kysymys voit kysyä.

Fasilitaattorina seuraa ketkä esittävät kysymyksiä ja ketkä vastaavat niin että kaikilla on varmasti mahdollisuus osallistua. 20 minuutin jälkeen kerro osallistujille jotain seuraavan kaltaista:

Koskaan ei ole täydellistä aikaa lopettaa tätä vaihetta, mutta koska haluamme kunnioittaa yhdessä sovittua ajankäyttöä siirrymme lopettamaan tämän keskustelun.

1:20 Lopetus

Tämä on ollut antoisaa. Meidän täytyy nyt lopettaa, mutta sitä ennen toivon että mietitte:

Mitä viette mukanaan siitä mitä olette täällä kuulleet ja minkä pohtimista haluatte jatkaa joko keskustellen tai ajatellen?

Miettikää minuutti kysymystä ja sitten pyydän jotakuta aloittamaan. Teillä on kullakin minuutti aikaa vastata.

Tänään olette saattaneet ottaa riskin puhua asioista, jotka ovat teille tärkeitä ja kuunnella syvällisesti toisia. Vaikka tämä ryhmäkeskustelu onkin päättymässä, niin toivomme että jatkatte rakentavaa keskustelua ja kuuntelette toisianne.

Jos keskustelusta on tarkoitus käydä yhteenvetoa tai viestiä ulospäin voidaan seuraava osio toteuttaa.

1:40 Keskustelun yhteenveto

Yhteenvedossa (20 min) käydään läpi ylös kirjattu keskustelu ja muokataan se kokonaisemmaksi koko ryhmän yhteistyönä. Siihen mitä kirjataan, on jokaisella oikeus saada eriävä näkökulma - mistä tahansa kohdasta ja se kirjataan.

Aloitetaan yhdessä keskustelun sisällön kiteyttäminen. Siinä meillä on tukena kirjurin tekemä pohjatyö. Tässä vaiheessa on tärkeää, että voidaan yhdessä sopia, mitä keskustelustamme tulee julkiseksi. Yhteenvetoon ei kirjata mitään mitä ette sinne halua. Yhteenveton ei tarvitse olla yksimielinen vaan siihen on ihan suotavaakin tulla näkyviin erimielisyydet ja eri näkökannat. Edetään tämän yhteenveton tekemisessä vaihe vaiheelta.

- 1) Keskeiset aiheet keskustelussa – (mistä asioista ollaan laajemmin yhtä mieltä)
- 2) Mitkä ovat näiden sisällä keskeiset erot näkemyksissä

Käydään kukin aihe keskustelun alusta lähtien läpi niin että ryhmä on tyytyväinen kokonaisuuteen. Tässä vaiheessa lisätään myös seuraava kuhunkin aiheeseen lopuksi:

- 3) Mistä aiheista ja keiden tulisi jatkaa keskustelua

Rakenteellisen dialogin esimerkkikäsitteilykirjoituksessa on käytetty lähteenä Bob Stainsin dialogikoulutuksen (2017) materiaaleja.
